III БОБ. ЖАМИЯТНИНГ УСТАВ ФОНДИ (УСТАВ КАПИТАЛИ)

14-модда. Жамият устав фондининг (устав капиталининг) таркиби

Жамият устав фонди (устав капитали) жамиятнинг уставида белгиланади ва унинг иштирокчилари улушларининг номинал қийматидан иборат бўлади.

(14-модданинг биринчи қисми Ўзбекистон Республикасининг 2019 йил 20 мартдаги ЎРҚ-531-сонли Қонуни таҳририда — Қонун ҳужжатлари маълумотлари миллий базаси, 21.03.2019 й., 03/19/531/2799-сон)

Жамият устав фондининг (устав капиталининг) энг кам микдори лицензия талабларида белгиланиши мумкин.

(14-модданинг иккинчи қисми Ўзбекистон Республикасининг 2019 йил 20 мартдаги ЎРҚ-531-сонли Қонуни тахририда — Қонун ҳужжатлари маълумотлари миллий базаси, 21.03.2019 й., 03/19/531/2799-сон)

Жамият иштирокчисининг жамият устав фондидаги (устав капиталидаги) улушининг микдори фоизларда ёки каср кўринишида белгиланади. Жамият иштирокчиси улушининг микдори унинг улуши номинал қиймати билан жамият устав фондининг (устав капиталининг) нисбатига тенг бўлиши керак.

Жамият иштирокчиси улушининг ҳақиқий қиймати жамият соф активлари қийматининг унинг улуши миқдорига мутаносиб бўлган бир қисмига мос бўлади.

Жамиятнинг билан устави иштирокчиси жамият юқори миқдори, шунингдек улушининг ЭНГ иштирокчилари улушларининг нисбатини ўзгартириш имконияти чеклаб қўйилиши мумкин. Бундай чеклашлар жамиятнинг айрим иштирокчиларига нисбатан белгиланиши мумкин эмас. Кўрсатиб ўтилган қоидалар жамият таъсис этилаётганда унинг уставида назарда тутилиши, шунингдек иштирокчилари умумий йиғилишининг жамият жамият

барча иштирокчилари томонидан бир овоздан қабул қилинадиган қарорига биноан жамиятнинг уставига киритилиши, ўзгартирилиши ва ундан чиқариб ташланиши мумкин.

Жамият фақат кредит ташкилоти сифатида давлат рўйхатидан ўтказиладиган пайтга қадар унинг ҳар бир иштирокчиси таъсис ҳужжатларида кўрсатилган жамиятнинг устав фондидаги (устав капиталидаги) ўз ҳиссасининг камида ўттиз фоизини киритиши шарт.

(14-модданинг олтинчи қисми Ўзбекистон Республикасининг 2012 йил 29 декабрдаги ЎРҚ-345-сонли Қонуни тахририда — ЎР ҚХТ, 2013 й., 1-сон, 1-модда)

Жамиятнинг ҳар бир иштирокчиси таъсис ҳужжатларида белгиланган ва жамият давлат рўйхатидан ўтказилган пайтдан бошлаб бир йилдан ошмайдиган муддат мобайнида жамиятнинг устав фондига (устав капиталига) ўз ҳиссасини тўлиқ киритиши керак.

Жамиятнинг иштирокчиси томонидан ҳиссанинг тўлиқ киритилганлиги жамият иштирокчисига бериладиган гувоҳнома билан тасдиқланади.

15-модда. Жамият устав фондига (устав капиталига) қушиладиган хиссалар

Пул, қимматли қоғозлар, ўзга ашёлар ёки мулкий хукуклар ёхуд пул бахосига эга бўлган бошқа шахсга ўтказиладиган ўзга хукуклар жамиятнинг устав фондига (устав капиталига) қўшиладиган хиссалар бўлиши мумкин.

Жамиятнинг иштирокчилари ва жамиятга қабул қилинадиган учинчи шахслар томонидан жамиятнинг устав фондига (устав капиталига) қўшиладиган пулсиз хиссаларнинг пул бахоси жамият иштирокчилари умумий йиғилишининг жамиятнинг барча иштирокчилари томонидан бир овоздан қабул қилинадиган қарори билан тасдиқланади.

Устав фондига (устав капиталига) хисса сифатида жамиятга фойдаланиш учун берилган мол-мулкнинг муддат қадар ушбу мол-мулкдан фойдаланиш ўтгунга **ХУКУКИ** берган тақдирда, жамиятнинг тугатилган мол-мулкни иштирокчиси жамиятнинг талабига биноан унга шундай мол-мулкдан шунга ўхшаш шароитларда қолган муддат мобайнида фойдаланганлик учун тўланадиган ҳақига тенг пул товони тўлаши шарт. Пул товони жамият томонидан уни бериш талабномаси тақдим этилганидан эътиборан агар иштирокчилари умумий йиғилишининг товон тўлашнинг бошқача тартиби белгиланган бўлмаса, бир ой ичида бир йўла тўланиши керак. Бундай қарор жамиятнинг устав фондига (устав капиталига) хисса сифатида мол-мулкдан фойдаланиш хуқуқини берган ва бу тугатилган муддатидан илгари иштирокчисининг овозини хисобга олмаган холда жамият иштирокчиларининг умумий йиғилиши томонидан қабул қилинади.

Таъсис ҳужжатларида жамият иштирокчиси томонидан устав фондига (устав капиталига) ҳисса сифатида жамиятга фойдаланиш учун берилган мол-мулкдан фойдаланиш ҳуқуқининг муддатидан илгари тугатилганлиги учун жамият иштирокчиси томонидан товон тўлашнинг бошқача тартиби назарда тутилган бўлиши мумкин.

Жамиятдан чиқарилган ёки ундан чиқиб кетган иштирокчи томонидан жамиятнинг устав фондига (устав капиталига) ҳисса тариқасида фойдаланиш учун берилган мол-мулк, агар таъсис ҳужжатида бошқача қоида назарда тутилган бўлмаса, у қанча муддатга берилган бўлса, шунча муддат давомида жамият фойдаланишида қолаверади.

16-модда. Жамият устав фондининг (устав капиталининг) кўпайтирилиши

Жамиятнинг устав фондини (устав капиталини) кўпайтиришга у тўлик тўланганидан кейингина йўл кўйилади.

Жамиятнинг устав фондини (устав капиталини) кўпайтириш жамият иштирокчилари умумий йиғилишининг жамият иштирокчилари умумий овозлари сонининг камида учдан икки қисмидан иборат кўпчилик овози билан (агар жамиятнинг уставида бундай қарорни қабул қилиш учун овозларнинг бундан кўпроқ сони зарурлиги назарда тутилган бўлмаса) қабул қилинган қарорига биноан амалга оширилади.

Жамият устав фондининг (устав капиталининг) кўпайтирилиши жамиятнинг мол-мулки хисобига ва (ёки) жамият иштирокчиларининг кўшимча хиссалари хисобига ва (ёки), агар бу жамиятнинг устави билан тақиқланган бўлмаса, жамиятга қабул қилинадиган учинчи шахсларнинг хиссалари хисобига амалга оширилиши мумкин.

17-модда. Жамиятнинг устав фондини (устав капиталини) унинг мол-мулки хисобига кўпайтириш

Жамият устав фондини (устав капиталини) жамиятнинг мол-мулки хисобига кўпайтириш тўғрисидаги қарор бундай қарор қабул қилинган йилдан олдинги йил учун жамиятнинг бухгалтерия хисоботи маълумотлари асосидагина қабул қилиниши мумкин.

Жамият устав фонди (устав капитали) жамиятнинг молмулки хисобига кўпайтириладиган сумма жамият соф активларининг киймати билан устав фонди (устав капитали) хамда захира фонди суммаси ўртасидаги фаркдан ортик бўлмаслиги керак.

Жамиятнинг устав фонди (устав капитали) ушбу моддага мувофик кўпайтирилганда жамият барча иштирокчилари улушларининг микдорлари ўзгармаган

холда улар улушларининг номинал қиймати мутаносиб равишда кўпаяди.

18-модда. Жамият устав фондини (устав капиталини) унинг иштирокчиларининг кушимча хиссалари ва жамиятга қабул қилинадиган учинчи шахсларнинг хиссалари хисобига купайтириш

Жамият иштирокчилари умумий йиғилишининг жамият барча иштирокчилари томонидан қушимча ҳиссалар қушиш ҳисобига жамият устав фондини (устав капиталини) купайтириш туғрисидаги қарорида қушимча ҳиссаларнинг муайян умумий қиймати, жамият ҳар бир иштирокчисининг қушимча ҳиссаси қийматининг миқдори, иштирокчилар томонидан қушимча ҳиссаларни тулиқ қушиш муддати белгиланиши керак.

иштирокчиларининг умумий Жамият йиғилиши иштирокчисининг қўшимча хисса қўшиш аризаси (жамият иштирокчиларининг тўғрисидаги аризалари) ва (ёки), агар бу жамиятнинг хужжатларида тақиқланган бўлмаса, учинчи (учинчи шахсларнинг) уни (уларни) жамиятга қабул қилиш ва хисса қўшиш тўғрисидаги аризаси (аризалари) асосида жамиятнинг устав фондини (устав капиталини) кўпайтириш тўғрисида бир овоздан қарор қабул қилиши мумкин.

Жамият иштирокчисининг аризасида ва учинчи шахснинг аризасида хиссани қўшиш тартиби, миқдори, усуллари ва муддати, шунингдек жамият иштирокчиси ёки учинчи шахс жамиятнинг устав фондида (устав капиталида) эга бўлишни хоҳлаган улуш миқдори кўрсатилган бўлиши керак. Аризада ҳиссаларни қўшиш ва жамиятга аъзо бўлиб киришнинг бошқа шартлари ҳам кўрсатилиши мумкин.

Жамиятнинг устав фондини (устав капиталини) кўпайтириш тўғрисидаги қарор билан бир вақтда унинг таъсис хужжатларига жамият барча ёки айрим иштирокчиларининг (айрим иштирокчисининг) қўшимча

хиссаларини қушиш хисобига ва (ёки) жамиятга учинчи шахснинг (учинчи шахсларнинг) қабул қилиниши, жамият иштирокчилари улушларининг номинал қиймати тегишлича кўпайтирилиши ва (ёки) учинчи шахс (учинчи шахслар) улушининг номинал қиймати ва миқдори аниқланиши муносабати билан ўзгартишлар, зарур холларда, шунингдек жамият иштирокчилари улушининг микдорлари ўзгариши билан боғлиқ ўзгартишлар киритиш тўғрисида қарор қабул қилиниши керак. Бунда жамият иштирокчиси улушининг қиймати унинг қушимча хиссаси қийматидан кўпрок суммага кўпайтирилиши мумкин эмас, жамиятга қилинадиган ҳар бир учинчи шахс томонидан олинадиган улушнинг номинал қиймати унинг хиссаси қийматидан ортиқ бўлиши мумкин эмас.

Қўшимча хиссаларни қўшишнинг муддати тугаган эътиборан ойдан кечиктирмай бир жамият иштирокчиларининг қўшимча хиссаларини ва (ёки) учинчи шахсларнинг хиссаларини қўшиш якунларини тасдиқлаш хақида, шунингдек жамият устав фонди (устав капитали) миқдорини кўпайтириш, қўшимча хиссалар қўшган жамият улушларининг номинал иштирокчилари кийматини кўпайтириш ва (ёки) учинчи шахс (учинчи шахслар) улушининг номинал қиймати ва миқдорларини аниқлаш, жамият иштирокчилари улушларининг холларда боғлиқ ўзгартишларни билан ўзгариши микдорлари хужжатларига киритиш таъсис жамиятнинг жамият иштирокчиларининг умумий йиғилиши томонидан қарор қабул қилиниши керак.

Ушбу модданинг биринчи қисмида назарда тутилган ҳолларда, агар ҳиссалар қушишнинг жамият иштирокчиларининг умумий йиғилиши томонидан белгиланган муддати утганидан кейин, белгиланган қушимча ҳисса бир ёки бир неча иштирокчи томонидан тулиқ ёки қисман қушилган булмаса, умумий йиғилиши:

қушимча ҳиссалар умумий қийматининг дастлабки белгиланган миқдорини жамият иштирокчиларининг устав фондидаги (устав капиталидаги) улушини тегишлича узгартириб, амалда қушилган ҳиссаси миқдорига қадар улар амалда қушган қушимча ҳиссаларни ҳисобга олган ҳолда камайтириш тутрисида;

қушимча хиссалар умумий қийматининг дастлабки миқдорини иштирокчиларининг белгиланган жамият жамият устав фондини (устав капиталини) кўпайтириш тўғрисидаги олдинги йиғилиши қарори билан белгиланган қолиш имкониятини берадиган сақлаб улушларини миқдоргача камайтириш тўғрисида қарор қабул қилишга ҳақлидир. Бу ҳолда жамият ўн кунлик муддат ичида олдинги йиғилиш қарори билан белгиланган устав фондидаги (устав капиталидаги) жамият иштирокчиларининг улушлари ошиб кетишига олиб келган ўша қўшган пул хиссаларини жамият иштирокчиларига қайтариши шарт.

Ушбу модданинг бешинчи кисмида назарда тутилган хужжатларидаги ўзгартишларни таъсис рўйхатидан ўтказиш учун хужжатлар, шунингдек жамият иштирокчилари томонидан қўшимча хиссалар ва учинчи томонидан хиссалар тўлиқ микдорда қўшилганлигини хужжатлар тасдикловчи юридик шахсларни давлат рўйхатидан ўтказувчи органга таъсис хужжатларига ўзгартишлар жамият иштирокчиларининг умумий йиғилишида тасдиқланган кундан эътиборан бир ойдан кечиктирмай тақдим ЭТИЛМОҒИ лозим. Таъсис хужжатларидаги мазкур ўзгартишлар жамият иштирокчилари ва учинчи шахслар учун ўзгартишлар юридик шахсларни давлат рўйхатидан ўтказувчи орган томонидан давлат рўйхатидан ўтказилган кундан эътиборан кучга киради.

Ушбу модданинг бешинчи ва еттинчи қисмларида назарда тутилган муддатларга риоя этилмаган тақдирда ёхуд ушбу модданинг биринчи қисмида назарда тутилган

қушимча ҳиссалар барча иштирокчилар томонидан тулиқ қушилмаган ёхуд ушбу модданинг олтинчи қисмида назарда тутилган қушимча ҳиссалар умумий қийматининг дастлабки белгиланган миқдорини камайтириш тутрисидаги қарор қабул қилинмаган тақдирда, жамият устав фондининг (устав капиталининг) купайтирилиши амалга ошмаган деб эътироф этилади. Бу ҳолда жамият ун кунлик муддат ичида жамият иштирокчиларига улар томонидан киритилган қушимча пул ҳиссаларини қайтариши шарт.

Пул ҳиссалари ушбу модда олтинчи қисминингучинчи ҳатбошисида, шунингдек саккизинчи ҳисмида кўрсатилган муддатда ўз ваҳтида ҳайтарилмаган таҳдирда, жамият ҳонун ҳужжатларида белгиланган тартибда ва муддатларда фоизлар тўлаши шарт.

Пулсиз хиссалар қўшган жамият иштирокчиларига ушбу модда ОЛТИНЧИ қисмининг хатбошисида, шунингдек саккизинчи қисмида кўрсатилган ойлик муддатда уч уларнинг хиссаларини билан шаклида ёки уларнинг розилиги кўшилган қайтариши, хиссалар кўрсатилган муддатда қайтарилмаган тақдирда эса, хисса сифатида киритилган фойдалана олмаганлиги мол-мулкдан оқибатида берилган фойдани хам қоплаши шарт.

19-модда. Жамият устав фондини (устав капиталини) камайтириш

Жамият ўз устав фондини (устав капиталини) камайтиришга ҳақли, ушбу Қонунда назарда тутилган ҳолларда эса, жамият ўз иштирокчиларининг жамият устав фондидаги (устав капиталидаги) улушларининг номинал ҳийматини камайтириш ва (ёки) жамиятга тегишли улушларнинг ҳаҳини тўлаш орҳали ўз устав фондини (устав капиталини) камайтириши шарт.

Жамиятнинг барча иштирокчилари улушларининг номинал қийматини камайтириш йўли билан жамиятнинг устав фондини (устав капиталини) камайтириш жамиятнинг барча иштирокчилари улушлари микдорлари сақлаб қолинган ҳолда амалга оширилиши керак.

рўйхатидан ўтказилган Жамият давлат бир йил ичида унинг устав фонди капитали) тўлиқ тўланмаган тақдирда, жамият ўзининг устав фондини (устав капиталини) амалда тўланган микдоргача камайтиришини қилиши ЭЪЛОН ва камайтирилганлигини белгиланган тартибда рўйхатдан ўтказиши ёки жамиятни тугатиш тўғрисида қарор қабул қилиши керак.

Агар иккинчи ва ҳар бир кейинги молия йили тугаганидан кейин жамият соф активларининг қиймати унинг устав фондидан (устав капиталидан) кам бўлиб қолса, жамият ўз устав фонди (устав капитали) ўзининг соф активлари қийматидан ошмайдиган миқдоргача камайтирилишини эълон қилиши ва бундай камайтиришни белгиланган тартибда рўйхатдан ўтказиши шарт.

(19-модданинг биринчи — олтинчи қисмлари Ўзбекистон Республикасининг 2019 йил 20 мартдаги ЎРҚ-531-сонли Қонунига асосан биринчи — тўртинчи қисмлар билан алмаштирилган — Қонун ҳужжатлари маълумотлари миллий базаси, 21.03.2019 й., 03/19/531/2799-сон)

Жамият соф активларининг қиймати қонун хужжатларида белгиланган тартибда аниқланади.

Жамият ўз устав фондини (устав капиталини) камайтириш тўғрисида қарор қабул қилинган санадан эътиборан ўттиз кун ичида жамиятнинг устав фонди (устав капитали) камайтирилгани ва унинг янги миқдори ҳақида жамиятнинг ўзига маълум бўлган барча кредиторларини ёзма равишда хабардор қилиши, шунингдек қабул қилинган қарор тўғрисида оммавий ахборот воситаларида хабар эълон

қилиши шарт. Бунда жамият кредиторлари ўзларига хабарнома йўлланган санадан эътиборан ўттиз кун ичида ёки қабул қилинган қарор тўғрисида хабар эълон қилинган санадан эътиборан ўттиз кун ичида жамият тегишли мажбуриятларини муддатидан илгари тугатишини ёки ижро этишини ҳамда ўзлари кўрган зарарнинг ўрнини қоплашини ёзма равишда талаб қилишга ҳақлидирлар.

устав фондини (устав Жамиятнинг капиталини) боғлиқ хужжатларидаги камайтириш билан таъсис ўзгартишларни давлат рўйхатидан ўтказиш кредиторлар ушбу моддада белгиланган тартибда хабардор қилинганлиги тақдирдагина далиллари тақдим этилган хужжатларига мувофик амалга оширилади.

Ушбу моддада назарда тутилган ҳолларда жамият ўз устав фондини (устав капиталини) камайтириш ёки ўзининг тугатилиши тўғрисида уч ойлик муддатда қарор қабул қилмаса, кредиторлар жамият мажбуриятларини муддатидан илгари тугатишини ёки ижро этишини ва ўзлари кўрган зарарнинг ўрнини қоплашини талаб қилишга ҳақлидир. Юридик шахсларни давлат рўйхатидан ўтказувчи орган бундай ҳолларда жамиятни тугатиш тўғрисида судга талабнома тақдим этишга ҳақлидир.

20-модда. Жамият иштирокчисининг жамият устав фондидаги (устав капиталидаги) улушининг (улуши бир кисмининг) жамиятнинг бошка иштирокчиларига ва учинчи шахсларга ўтиши

Жамият иштирокчиси жамиятнинг устав фондидаги (устав капиталидаги) ўз улушини ёки унинг бир қисмини жамиятнинг бир ёхуд бир неча иштирокчисига сотишга ёки бошқача тарзда уларнинг фойдасига воз кечишга ҳақли. Бундай битимни тузиш учун, агар жамият уставида бошқача қоида назарда тутилмаган бўлса, жамиятнинг ёки жамият бошқа иштирокчиларининг розилиги талаб қилинмайди.

Жамият иштирокчиси, агар жамиятнинг уставида тақиқланган бўлмаса, ўз улушини (улушининг бир қисмини) учинчи шахсларга сотиши ёки бошқача тарзда уларнинг фойдасига воз кечиши мумкин.

Жамият иштирокчисининг улуши тўлиқ тўлангунига қадар бўлган даврда у фақат тўланган қисми бўйича бошқа шахсга ўтказилиши мумкин.

Жамият иштирокчиларидан бирортаси томонидан сотилаётган улушни (улушнинг бир кисмини) сотиб олишда жамият иштирокчилари учинчи шахслар олдида имтиёзли хукукдан фойдаланади. Бундай хукукдан жамиятнинг хар бир иштирокчиси фойдаланиши мумкин. Агар жамиятнинг уставида ёки жамият иштирокчиларининг келишувида имтиёзли хукукни амалга ошириш учун улушни сотиб олишнинг бошкача тартиби назарда тутилмаган бўлса, жамият иштирокчилари томонидан улушни (улушнинг бир кисмини) сотиб олиш устав фондидаги (устав капиталидаги) ўз улушлари микдорларига мутаносиб равишда амалга оширилади.

Агар жамиятнинг бошқа иштирокчилари жамиятнинг иштирокчиси томонидан сотилаётган улушни (улушнинг бир қисмини) сотиб олишда ўзининг имтиёзли ҳуқуқидан фойдаланмаган бўлса, жамият мазкур улушни (улушнинг бир қисмини) сотиб олишда имтиёзли ҳуқуққа эга бўлади.

Ўз улушини (улушининг бир қисмини) учинчи шахсга бўлган жамият иштирокчиси улушнинг сотиш ниятида (улушнинг бир қисмининг) сотилиш бахосини ва бошқа шартларни кўрсатган холда, бу хакда жамиятнинг қолган ва жамиятнинг ўзини ёзма шаклда иштирокчиларини хабардор қилиши шарт. Жамиятнинг уставида хабарнома жамият иштирокчиларига жамият орқали юборилиши мумкин. Улушни (улушнинг бир тутилиши назарда қисмини) имтиёзли сотиб олиш хуқуқини амалга ошириш бўлган иштирокчиси ўз улушини жамият истагида (улушнинг бир қисмини) сотишни таклиф этаётган жамият

иштирокчисини етти кунлик муддатда бу ҳақда ҳабардор қилиши, бунда сотишга таклиф этилаётган улушни тўлик ёки унинг муайян қисмини сотиб олмоқчи эканлигини Агар кўрсатиши керак. келиб тушган таклифларнинг миқдори сотилаётган улушнинг умумий микдоридан иштирокчилардан бири ҳар улушнинг ошмаса, хабарномасида кўрсатган қисмини сотиб олади. ихтиёрига улушнинг қолган қисми учинчи шахс ўтказилгунига қадар жамият иштирокчиларидан қўшимча таклифлар келиб тушмаса, бундай қисм учинчи шахсга ўтказилиши мумкин. Агар келиб тушган таклифларнинг умумий микдори сотилаётган улуш (улушнинг бир кисми) микдоридан ошса, иштирокчилар, агар жамиятнинг уставида жамият иштирокчиларининг келишувида бошқача ёки тақсимлаш назарда тутилмаган бўлса, устав фондидаги (устав капиталидаги) ўз улушлари микдорларига мутаносиб равишда сотиб олади.

Жамият иштирокчилари ва (ёки) жамият сотиш учун таклиф қилинаётган бутун улушни (улушнинг бир қисмини) сотиб олишда имтиёзли ҳуқуқдан шундай ҳабар берилган кундан эътиборан бир ой ичида фойдаланмаган тақдирда, агар жамият уставида ёки жамият иштирокчиларининг келишувида бошқа муддат назарда тутилмаган бўлса, улуш (улушнинг бир қисми) жамиятга ва унинг иштирокчиларига маълум бўлган баҳода ва шартларда учинчи шахсга сотилиши мумкин.

Улушни (улушнинг бир қисмини) жамият иштирокчилари улушларининг микдорларига номутаносиб имтиёзли хукукини сотиб олишнинг равишда амалга ошириш тартибини белгиловчи қоидалар жамият уставида уни таъсис этиш чоғида назарда тутилиши, жамиятнинг иштирокчилари томонидан бир овоздан қилинган умумий йиғилиш қарорига биноан жамиятнинг киритилиши, ўзгартирилиши уставига ва жамиятнинг уставидан чиқариб ташланиши мумкин.

Улуш (улушнинг бир қисми) сотиб олишнинг имтиёзли ҳуқуқи бузилган ҳолда сотилган тақдирда, жамиятнинг исталган иштирокчиси ва (ёки) жамият, агар жамиятнинг уставида улушни (улушнинг бир қисмини) сотиб олишда жамият имтиёзли ҳуқуққа эга эканлиги назарда тутилган бўлса, бундай бузилишни билган ёхуд уни билиши лозим бўлган пайтдан эътиборан уч ой ичида сотувчининг ҳуқуқлари ва мажбуриятларини ўзига ўтказишни суд тартибида талаб қилишга ҳақли. Мазкур имтиёзли ҳуқуқдан бошқанинг фойдасига воз кечишга йўл қўйилмайди.

Жамиятнинг уставида жамият иштирокчисининг улушини (улушининг бир кисмини) сотишдан бошкача тарзда учинчи шахслар фойдасига воз кечиш учун жамиятнинг ёки жамият иштирокчиларининг розилигини олиш зарурлиги назарда тутилиши мумкин.

Жамиятнинг устав фондидаги (устав капиталидаги) улушдан (улушнинг бир кисмидан) бошқа шахснинг фойдасига воз кечиш, агар уни нотариал шаклда амалга ошириш тўгрисидаги талаб жамиятнинг уставида назарда тутилмаган бўлса, оддий ёзма шаклда амалга оширилиши керак. Жамиятнинг устав фондидаги (устав капиталидаги) улушдан (улушнинг бир кисмидан) ўзганинг фойдасига воз кечишга доир битимнинг ушбу моддада ёки жамиятнинг уставида белгиланган шаклига риоя этмаслик унинг ҳақиқий эмас деб топилишига олиб келади.

Жамиятнинг устав фондидаги (устав капиталидаги) (улушнинг бир қисмидан) бошқа шахснинг улушдан фойдасига воз кечилганлиги хакида жамият бундай воз кечишнинг далиллари тақдим этилган холда ёзма равишда хабардор қилиниши керак. Жамиятнинг устав фондидаги (устав капиталидаги) улушни (улушнинг бир қисмини) олувчи мазкур воз кечиш тўғрисида жамият ёзма равишда эътиборан хабардор пайтдан килинган жамият иштирокчисининг хукукларини амалга оширади ва унинг мажбуриятларини ўз зиммасига олади.

Жамиятнинг устав фондидаги (устав капиталидаги) улушни (улушнинг бир қисмини) олувчига жамият иштирокчисининг мазкур улушдан (улушнинг бир қисмидан) бошқа шахснинг фойдасига воз кечгунига қадар юзага келган барча ҳуқуқлари ва мажбуриятлари ўтади.

Жамиятнинг устав фондидаги (устав капиталидаги) улушлар жисмоний шахсларнинг меросхўрларига ва жамиятнинг иштирокчилари бўлган юридик шахсларнинг хукукий ворисларига ўтади.

Жамиятнинг иштирокчиси бўлган юридик шахс тугатилган тақдирда, унинг кредиторлари билан ҳисобкитоб тугалланганидан сўнг қолган унга қарашли улуш, агар қонун ҳужжатларида ёки тугатилаётган юридик шахснинг таъсис ҳужжатларида бошқача қоида назарда тутилмаган бўлса, тугатилаётган юридик шахснинг иштирокчилари ўртасида тақсимланади.

Жамиятнинг уставида ушбу модданинг ўн тўртинчи ва ўн бешинчи қисмларида белгиланган улушнинг (улушнинг бир қисмининг) ўтиши ва тақсимланишига фақат жамиятнинг қолган иштирокчилари розилиги билан йўл қўйилиши назарда тутилиши мумкин.

Жамиятнинг вафот этган иштирокчисининг меросхўри томонидан мерос қабул қилингунига қадар жамиятнинг вафот этган иштирокчисининг ҳуқуқлари васиятномада кўрсатилган шахс томонидан амалга оширилади, унинг мажбуриятлари эса шу шахс томонидан бажарилади, бундай шахс бўлмаган тақдирда эса нотариус тайинлаган бошқарувчи томонидан амалга оширилади.

Жамиятнинг уставида жамиятнинг устав фондидаги (устав капиталидаги) улушдан (улушнинг бир кисмидан) жамиятнинг иштирокчилари ёки учинчи шахслар фойдасига воз кечиш, улушнинг (улушнинг бир кисмининг) меросхўрларга ёки хукукий ворисларга ўтиши ёхуд тугатилаётган юридик шахснинг иштирокчилари ўртасида улушнинг (улушнинг бир кисмининг) таксимланиши учун

жамият иштирокчиларининг розилигини олиш зарурлиги назарда тутилган такдирда, агар жамият иштирокчиларига мурожаат этилган пайтдан эътиборан ўттиз кун ичида ёки жамиятнинг уставида белгиланган бошқа муддат ичида жамиятнинг барча иштирокчиларининг ёзма розилиги олинган бўлса ёхуд жамият иштирокчиларининг бирортасидан ҳам розилик беришга ёзма раддия олинмаган бўлса, бундай розилик олинган деб ҳисобланади.

Жамиятнинг уставида жамиятнинг устав фондидаги (устав капиталидаги) улушдан (улушнинг бир кисмидан) жамиятнинг иштирокчилари ёки учинчи шахслар фойдасига воз кечиш учун жамиятнинг розилигини олиш зарурлиги назарда тутилган такдирда, агар жамиятга мурожаат этилган пайтдан эътиборан ўттиз кун ичида ёки жамият уставида белгиланган бошқа муддат ичида жамиятнинг ёзма розилиги олинган бўлса ёхуд жамиятдан розилик беришга ёзма раддия олинмаган бўлса, бундай розилик олинган деб хисобланади.

Ушбу Қонунда ёки бошқа қонун ҳужжатларида назарда тутилган ҳолларда жамиятнинг устав фондидаги (устав капиталидаги) улуш (улушнинг бир қисми) очиқ кимошди савдоси орқали сотилганда, мазкур улушнинг (улушнинг бир қисмининг) олувчиси жамиятнинг ёки унинг иштирокчиларининг розилигидан қатъи назар, жамиятнинг иштирокчисига айланади.

Жамиятнинг устав фондидаги (устав капиталидаги) улушнинг 50 ва ундан ортик фоизи эгасига айланган шахс (бундан давлат мустасно), агар шахс бунгача жамиятнинг устав фондидаги (устав капиталидаги) улушларга эгалик килмаган ёки улушнинг 50 фоизидан камроғига эгалик килган бўлса, миноритар иштирокчиларга улушларини бозор киймати бўйича ўзига сотишни ўттиз кун ичида таклиф этиши шарт. Жамиятнинг уставида ушбу таклиф жамият иштирокчиларига жамият орқали юборилиши назарда тутилиши мумкин.

Агар жамият иштирокчисининг ўзига тегишли улушини сотиши тўғрисида ўттиз кун ичида ёзма розилиги олинса, жамиятнинг устав фондидаги (устав капиталидаги) улушнинг 50 ва ундан ортик фоизи эгаси таклиф этилган улушни сотиб олиши шарт.

(20-модданинг матни Ўзбекистон Республикасининг 2019 йил 20 мартдаги ЎРҚ-531-сонли Қонуни таҳририда — Қонун ҳужжатлари маълумотлари миллий базаси, 21.03.2019 й., 03/19/531/2799-сон)

21-модда. Жамиятнинг устав фондидаги (устав капиталидаги) улушлар гарови

иштирокчиси Жамиятнинг жамиятнинг устав фондидаги (устав капиталидаги) ўзига тегишли улушни (улушнинг бир қисмини) жамиятнинг бошқа иштирокчисига ёки, агар бу жамиятнинг уставида тақиқланган бўлмаса, жамиятнинг розилиги билан учинчи шахсга жамият барча иштирокчиларининг кўпчилик овози билан, агар бундай қарорни қабул қилиш учун жамиятнинг уставида бундан ҳам кўпроқ овозлар сони назарда тутилган бўлмаса, қабул қилинган жамият иштирокчилари умумий йиғилишининг қарорига биноан гаровга қўйишга ҳақлидир. Ўз улушини (улушининг бир қисмини) гаровга қўйиш ниятида бўлган иштирокчисининг овозлари бериш жамият **OBO3** натижаларини аниклашда хисобга олинмайди.

22-модда. Жамиятнинг устав фондидаги (устав капиталидаги) улушни (улушнинг бир кисмини) жамият томонидан олиниши

Жамият ўзининг устав фондидаги (устав капиталидаги) улушни (улушнинг бир қисмини) олишга ҳақли эмас, ушбу Қонунда назарда тутилган ҳоллар бундан мустасно.

Жамиятнинг уставида жамият иштирокчисининг улушидан (улушининг бир кисмидан) учинчи шахслар

фойдасига воз кечиш тақиқланган бўлса, жамиятнинг бошқа эса уни олишни рад этса, иштирокчилари шунингдек (улушнинг бир қисмидан) улушдан жамиятнинг иштирокчиси ёки учинчи шахс фойдасига воз кечиш рад этилган тақдирда, агар бундай розиликни олиш зарурлиги бўлса, жамиятнинг уставида назарда тутилган иштирокчисининг талабига биноан жамият унга қарашли улушни (улушнинг бир қисмини) олишга мажбур. Бунда жамият ўзининг иштирокчисига бу улушнинг (улуш бир қисмининг) жамиятнинг иштирокчиси шундай талаб билан мурожаат этган кундан олдинги охирги хисобот даври учун хисоботлари маълумотлари бухгалтерия жамиятнинг асосида аниқланадиган ҳақиқий қийматини тўлаши ёки иштирокчисининг розилиги билан унга шундай қийматдаги мол-мулкни асли ҳолида бериши шарт.

Жамиятни таъсис этиш чоғида жамиятнинг фондига (устав капиталига) ўз хиссасини ўз муддатида тўлиқ миқдорда қўшмаган жамият иштирокчисининг улуши, шунингдек ушбу Қонун 15-моддасининг учинчи қисмида назарда тутилган пул товонини муддатида такдим этмаган жамият иштирокчисининг улуши жамиятга ўтади. Бунда иштирокчисига улушнинг (мол-мулк фойдаланишида бўлган муддатга) у қўшган хиссанинг равишдаги мутаносиб қисмининг қийматини жамият тўлаши ёки жамият иштирокчисининг розилиги билан унга худди шундай қийматдаги мол-мулкни асли холида беришга мажбур. Улуш бир қисмининг ҳақиқий қиймати хиссани қушиш ёки товонни тақдим этишнинг муддати ўтадиган кундан олдинги охирги хисобот даври учун жамиятнинг бухгалтерия хисоботлари маълумотлари асосида аникланади.

Жамиятнинг уставида улушнинг ҳиссанинг тўланмаган ҳисмига ёки пул товони суммасига (ҳийматига) мутаносиб ҳисми жамиятга ўтиши назарда тутилиши мумкин.

Жамиятдан чиқарилган ёки ундан чиқиб кетган жамият иштирокчисининг улуши жамиятга ўтади. Бунда жамият чиқарилган ёки чиқиб кетган иштирокчига жамиятдан улушининг чиқарилиш ёки чиқиб кетиш санасидан олдинги хисобот жамиятнинг даври учун хисоботлари маълумотлари бўйича аникланадиган хакикий қийматини тўлаши ёки жамиятдан чиқарилган ёки чиқиб кетган иштирокчисининг розилиги билан унга шундай қийматдаги мол-мулкни асли холида бериши шарт.

Ушбу Қонуннинг 20-моддаси ўн тўртинчи, ўн бешинчи ўн олтинчи қисмларида назарда тутилган холларда иштирокчилари улушнинг ўтиши жамиятнинг розилик беришни тақсимланишига рад этсалар, жамиятнинг уставига мувофик бундай розилик олиниши зарур бўлса, улуш жамиятга ўтади. Бунда жамият вафот иштирокчисининг меросхўрларига, жамият этган жамият иштирокчиси бўлган ташкил этилган шахснинг хукукий ворисларига ёки жамият иштирокчиси тугатилган юридик шахснинг иштирокчиларига бўлган вафот қилиш, қайта ташкил тегишинча ЭТИЛИШ тугатилиш кунидан олдинги охирги хисобот даври учун хисоботлари бухгалтерия маълумотлари жамиятнинг аниқланадиган улушнинг ҳақиқий кийматини тўлаши ёхуд уларнинг розилиги билан уларга худди шундай қийматдаги мол-мулкни асли холида бериши шарт.

(22-модданинг олтинчи қисми Ўзбекистон Республикасининг 2019 йил 20 мартдаги ЎРҚ-531-сонли Қонуни таҳририда — Қонун ҳужжатлари маълумотлари миллий базаси, 21.03.2019 й., 03/19/531/2799-сон)

Ушбу Қонуннинг 24-моддасига мувофиқ жамият томонидан жамият иштирокчиси улушининг (улуши бир қисмининг) ҳақиқий қиймати унинг кредиторлари талабига биноан тўланган тақдирда, улуш ҳақиқий қийматининг жамият бошқа иштирокчилари томонидан тўланмаган қисми

жамиятга ўтади, улушнинг қолган қисми жамиятнинг иштирокчилари ўртасида улар қўшган тўловга мутаносиб равишда тақсимланади.

Улуш (улушнинг бир қисми) жамиятнинг иштирокчиси у жамият томонидан олиниши тўгрисида талабнома такдим хиссани қушиш муддати ўтган ёхуд товон этган ёки иштирокчини берилган ёки жамиятдан чиқариш тўғрисидаги суд қарори қонуний кучга кирган ёки исталган иштирокчиси улушнинг жамиятнинг бўлган жисмоний иштирокчиси шахсларнинг меросхўрларига (юридик хукукий шахсларнинг ворисларига) ўтишига ёхуд унинг жамият иштирокчиси бўлган тугатилган юридик шахснинг иштирокчилари ўртасида тақсимланишига розилик беришни рад этган ёки жамият иштирокчиси улушининг (улуши бир кисмининг) хақиқий қиймати унинг кредиторлари талабига биноан жамият томонидан тўланган пайтдан эътиборан жамиятга ўтади.

Улуш (улушнинг бир қисми) жамиятга ўтган пайтдан эътиборан бир йил ичида, агар жамиятнинг уставида камрок муддат назарда тутилган бўлмаса, жамият улушнинг (улуш бир қисмининг) ҳақиқий қийматини тўлаши ёки худди шундай қийматдаги мол-мулкни асли ҳолида бериши шарт.

Улушнинг (улуш бир қисмининг) ҳақиқий қиймати жамият соф активларининг қиймати билан унинг устав фонди (устав капитали) миқдори ўртасидаги фарқ ҳисобидан тўланади. Агар бундай фарқ етарли бўлмаса, жамият ўзининг устав фондини (устав капиталини) етишмаётган суммага камайтириши шарт.

23-модда. Жамиятга қарашли улушлар

Жамиятга қарашли улушлар жамият иштирокчиларининг умумий йиғилишида овоз бериш натижаларини аниқлаш, шунингдек жамият тугатилган

такдирда унинг фойдаси ва мол-мулки таксимланаётганда хисобга олинмайди.

Жамиятга қарашли улуш у жамиятга ўтган кундан эътиборан бир йил ичида жамият иштирокчилари умумий биноан йиғилишининг қарорига жамиятнинг барча иштирокчилари ўртасида уларнинг жамият устав фондидаги капиталидаги) улушларига мутаносиб равишда ёхуд жамиятнинг барча ёки тақсимланиши айрим иштирокчиларига ва (ёки), агар бу жамиятнинг уставида тақиқланган бўлмаса, учинчи шахсларга сотилиши хамда тўлиқ тўланиши керак. Улушнинг тақсимланмаган ёки сотилмаган қисмининг ҳақи жамиятнинг устав фондини (устав капиталини) тегишлича камайтирган холда тўланиши керак. Улушни жамият иштирокчиларининг улушлари миқдорлари ўзгарадиган тарзда жамият иштирокчиларига улушни учинчи шахсларга сотиш, шунингдек улушни сотиш билан боғлиқ ўзгартишларни жамиятнинг хужжатларига киритиш жамият иштирокчилари умумий йиғилишининг жамиятнинг барча иштирокчилари томонидан бир овоздан қабул қилинган қарори асосида амалга оширилади.

Ушбу моддада назарда тутилган, жамиятнинг таъсис ўзгартишларни киритилган хужжатларига давлат рўйхатидан ўтказиш учун хужжатлар, улуш сотилган тақдирда эса, жамият томонидан сотилган улушнинг ҳақи тўланганлигини тасдикловчи хужжатлар xam юридик шахсларни давлат рўйхатидан ўтказувчи органга жамият иштирокчилари улушларининг ҳақини тўлаш якунларини тасдиклаш ва жамиятнинг таъсис хужжатларига тегишли ўзгартишлар киритиш тўғрисида қарор қабул қилинган кундан эътиборан бир ой ичида такдим этилиши шарт.

24-модда. Ундирувни жамият иштирокчисининг жамият устав фондидаги (устав капиталидаги) улушига қаратиш

Кредиторларнинг талабига биноан жамият иштирокчисининг қарзлари бўйича ундирувни жамият иштирокчисининг фондидаги устав жамият (устав капиталидаги) улушига (улушининг бир қисмига) қаратишга қарзларни қоплаш учун жамият иштирокчисининг бошқа мол-мулки етарли бўлмаганда фақат суднинг қарори асосида йўл қўйилади.

Жамият иштирокчисининг қарзлари бўйича ундирув жамият иштирокчисининг жамият устав фондидаги (устав капиталидаги) улушига қаратилган тақдирда, жамият кредиторларга жамият иштирокчиси улушининг (улуши бир қисмининг) ҳақиқий қийматини тўлашга ҳақлидир.

Жамият иштирокчилари умумий йиғилишининг жамият барча иштирокчилари томонидан бир овоздан қабул қилинган қарорига биноан мол-мулкига ундирув қаратилган жамият иштирокчиси улушининг (улуши бир қисмининг) ҳақиқий қиймати кредиторларга жамиятнинг қолган иштирокчилари томонидан, агар жамиятнинг устави ёки жамият иштирокчилари умумий йиғилиши қарорида ҳақ тўлаш миқдорини аниқлашнинг бошқача тартиби назарда тутилган бўлмаса, уларнинг жамият устав фондидаги (устав капиталидаги) улушларига мутаносиб равишда тўланиши мумкин.

Жамият иштирокчисининг жамиятнинг устав фондидаги (устав капиталидаги) улушининг (улуши бир қиймати ҳақиқий қисмининг) ундирувни жамият иштирокчисининг қарзлари бўйича УНИНГ улушига бир қисмига) қаратиш тўғрисида (улушининг талаб қўйилган санадан олдинги охирги хисобот даври учун бухгалтерия хисоботлари маълумотлари жамиятнинг асосида аникланади.

Агар жамият кредиторлари томонидан талаб такдим этилган пайтдан эътиборан уч ой ичида жамият ёки унинг

иштирокчилари ундирув қаратилган жамият иштирокчиси бутун улушининг (бутун улуши бир қисмининг) ҳақиқий қийматини тўламасалар, ундирувни жамият иштирокчисининг улушига (улушининг бир қисмига) қаратиш уни очиқ ким ошди савдосида сотиш йўли билан амалга оширилади.

25-модда. Жамиятнинг фойдасини жамият иштирокчилари ўртасида таксимлаш

Жамият йилнинг ҳар чорагида, ярим йилда бир марта ёки бир йилда бир марта ўзининг соф фойдасини жамият иштирокчилари ўртасида тақсимлаш тўғрисида қарор қабул қилишга ҳақлидир. Жамиятнинг жамият иштирокчилари ўртасида тақсимланадиган фойдаси қисмини аниқлаш тўғрисидаги қарор жамият иштирокчиларининг умумий йиғилиши томонидан қабул қилинади.

Жамият фойдасининг унинг иштирокчилари ўртасида тақсимлаш учун мўлжалланган қисми (дивидендлар) уларнинг жамият устав фондидаги (устав капиталидаги) улушларига мутаносиб равишда тақсимланади.

(25-модданинг иккинчи қисми Ўзбекистон Республикасининг 2019 йил 20 мартдаги ЎРҚ-531-сонли Қонуни таҳририда — Қонун ҳужжатлари маълумотлари миллий базаси, 21.03.2019 й., 03/19/531/2799-сон)

Дивидендларни тўлаш муддати ва тартиби жамиятнинг уставида ёки иштирокчиларнинг умумий йиғилиши қарорида белгиланади. Бунда дивидендларни тўлаш муддати жамият иштирокчилари ўртасида фойдани тақсимлаш тўғрисида қарор қабул қилинган кундан эътиборан олтмиш кундан ошмаслиги керак.

(25-модда Ўзбекистон Республикасининг 2019 йил 20 мартдаги ЎРҚ-531-сонли Қонунига асосан учинчи қисм билан тўлдирилган — Қонун ҳужжатлари маълумотлари миллий базаси, 21.03.2019 й., 03/19/531/2799-сон)

26-модда. Жамиятнинг фойдасини жамият иштирокчилари ўртасида таксимлашдаги чеклашлар. Жамиятнинг фойдасини жамият иштирокчиларига тўлашдаги чеклашлар

Жамият қуйидаги ҳолларда ўз фойдасини жамият иштирокчилари ўртасида тақсимлаш тўғрисида қарор қабул қилишга ҳақли эмас:

жамиятнинг бутун устав фонди (устав капитали) тўлиқ тўлангунга қадар;

ушбу Қонунда назарда тутилган ҳолларда жамият иштирокчиси улушининг (улуши бир қисмининг) ҳақиқий қиймати тўлангунга қадар;

агар бундай қарорни қабул қилиш пайтида жамият қонунга мувофиқ банкротлик белгиларига жавоб берса ёки агар мазкур белгилар жамиятда шундай қарор қабул қилиниши натижасида пайдо бўлса;

агар шундай қарорни қабул қилиш пайтида жамият соф активларининг қиймати унинг устав фондидан (устав капиталидан) ва захира фондидан кам бўлса ёки шундай қарор қабул қилиниши натижасида уларнинг миқдоридан камроқ бўлиб қолса;

қонун хужжатларида назарда тутилган бошқа холларда.

Жамият ўз иштирокчилари ўртасида тақсимланиши тўғрисида қарор қабул қилинган қуйидаги ҳолларда жамият иштирокчиларига фойдани тўлашга ҳақли эмас:

агар тўлаш пайтида жамият қонунга мувофиқ банкротлик белгиларига жавоб берса ёки агар мазкур белгилар жамиятда тўлов натижасида пайдо бўлса;

агар тўлаш пайтида жамиятнинг соф активлари киймати унинг устав фондидан (устав капиталидан) ва захира фондидан кам бўлса ёки тўлаш натижасида уларнинг микдоридан камрок бўлиб колса;

қонун хужжатларида назарда тутилган бошқа холларда.

Ушбу модданинг иккинчи қисмида кўрсатилган ҳолатлар тугаганидан кейин жамият ўз иштирокчилари ўртасида тақсимланиши тўғрисида қарор қабул қилинган фойдани тўлаши шарт.

27-модда. Жамиятнинг захира фонди

Жамият ўзининг уставида назарда тутилган, лекин ўз устав фондининг (устав капиталининг) ўн беш фоизидан кам бўлмаган микдорда захира фондини вужудга келтириши мумкин. Жамиятнинг захира фонди жамиятнинг уставида белгиланган микдорга етгунга қадар ҳар йили соф фойдадан ажратмалар қилиш йўли билан шакллантирилади. Ҳар йилги ажратмалар микдори жамиятнинг уставида назарда тутилади, лекин у жамиятнинг уставида белгиланган микдорга етгунга қадар соф фойданинг беш фоизидан кам бўлиши мумкин эмас.

Жамиятнинг захира фонди ушбу Қонунда назарда тутилган ҳолларда унинг зарарларини қоплаш ва жамият томонидан жамиятнинг устав фондидаги (устав капиталидаги) улушни (улушнинг бир қисмини) олиш учун мўлжаллангандир.

(27-модданинг иккинчи қисми Ўзбекистон Республикасининг 2007 йил 23 июлдаги ЎРҚ-104-сонли Қонуни таҳририда — ЎР ҚҲТ, 2007 й., 29-30-сон, 297-модда)

(28-модда Ўзбекистон Республикасининг 2007 йил 23 июлдаги ЎРҚ-104-сонли <mark>Қонунига</mark> мувофиқ чиқарилган — ЎР ҚХТ, 2007 й., 29-30-сон, 297-модда)

28-модда. Жамият томонидан облигацияларни чикариш ва жойлаштириш

Жамият облигацияларни қонун хужжатларида белгиланган тартибда чиқаришга ва жойлаштиришга ҳақли.

(28-модда Ўзбекистон Республикасининг 2020 йил 21 июлдаги ЎРҚ-629-сонли Қонунига асосан киритилган —

Қонун ҳужжатлари маълумотлари миллий базаси, 22.07.2020 й., 03/20/629/1087-сон)